

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 694/2023
14.02.2024. године
Београд

Врховни суд, у већу састављеном од судија Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници тужиоца „СРБИЈА КАРГО“ а.д. Београд, Савски Венац, чији је пуномоћник Светлана Анђелковић Милошевић, адвокат у ..., против туженог „ЕНЕРГЕТИКА“ д.о.о. Крагујевца, чији је пуномоћник Живорад Лекић, адвокат у ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 1.230.900,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6/22 од 14.12.2022. године, у седници већа одржаној дана 14.02.2024. године, донео је

РЕШЕЊЕ

НЕ ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6/22 од 14.12.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ОДБАЦУЈЕ СЕ као недозвољена ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж 6/22 од 14.12.2022. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Крагујевцу П 299/2021 од 13.10.2021. године, исправљеном решењем истог суда од 04.11.2022. године, у ставу I изреке, одбијен је тужбени захтев да се обавезе тужени да тужиоцу на име накнаде штете исплати износ од 1.230.900,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.03.2021. године до исплате. Ставом II изреке, обавезан је тужилац да туженом накнади трошкове парничног поступка у износу од 38.250,00 динара.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж 6/22 од 14.12.2022. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена првостепена пресуда, и одбијен је захтев тужиоца за исплату трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне другостепене пресуде тужилац је изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Према одредби члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр. 72/11 ... 10/23) ревизија је изузетно дозвољена због погрешне примене

материјалног права и против другостепене пресуде која не би могла да се побија ревизијом, ако је по оцени Врховног касационог суда потребно да се размотре правна питања од општег интереса или правна питања у интересу равноправности грађана, ради уједначавања судске праксе, као и ако је потребно ново тумачење права (посебна ревизија). О дозвољености и основаности посебне ревизије одлучује Врховни касациони суд у већу од пет судија.

Побијаном пресудом правноснажно је одбијен тужбени захтев тужиоца да се тужени обавезе на исплату износ од 1.230.900,00 динара са законском затезном каматом почев од 23.03.2021. године до исплате, на име накнаде штете. Према утврђеном чињеничном стању од стране првостепеног суда, тужилац је са туженим „ЕНЕРГЕТИКА“ д.о.о. Крагујевца 26.01.2021. године закључио Уговор о пружању услуга – превоз угља железницом, према ком уговору се тужилац као пружалац услуге, обавезао да туженом, као наручиоцу услуге, током уговореног периода сукцесивно врши услугу превоза угља железницом у складу са техничком спецификацијом, према исказаним захтевима и потребама туженог, конкретизованим у захтеву за сваку појединачну услугу превоза, најкасније у року од 72 сата од слања захтева, по уговореној цени. У складу са чланом 8. уговора, тужилац је туженом као средство обезбеђења уредног испуњења уговорених обавеза предао потписану бланко соло меницу са потписаним меничним овлашћењем, да уколико тужилац не буде извршавао своје уговорне обавезе на начин предвиђен уговором, тужени може на основу меничног овлашћења да попуни меницу на износ од 10% од вредности уговора, без ПДВ-а и да меницу поднесе на наплату. Уговорено је да у случају да тужилац својом кривицом не изврши, односно не пружи у року уговорене услуге, дужан је да туженом плати пенале у износу од максимално 10% од укупно уговорене цене без пореза на додату вредност, и да се наплата пенала може извршити активирањем менице. Уговорне стране предвиделе су да наступање више силе ослобађа од одговорности уговорне стране за кашњење у извршењу уговорних обавеза, а да се као случај више силе сматрају природне катастрофе, пожар, поплава, експлозија, транспортне несреће, одлука органа власти, као и друге околности настале после закључења уговора за које уговорна страна докаже да није могла спречити, отклонити или избећи, а због чијег наступања је закаснила са испуњењем обавеза или није могла испунити своју обавезу. Тужени је реализацијом менице од тужиоца наплатио износ од 1.230.900,00 динара, што представља 10% од вредности уговора без ПДВ-а, а због неиспуњења уговорне обавезе. Тужилац сматра да у конкретном случају нису били испуњени услови за активирање менице, те стога захтева да тужени врати износ од 1.230.900,00 динара са припадајућом законском затезном каматом.

Код овако утврђеног чињеничног стања, нижестепени судови, закључују да је реализацијом менице тужени није наплатио уговорени новчани износ у смислу члана 270. Закона о облигационим односима (уговорну казну), у смислу члана 8. став 2. уговора, а на коју је сходно члану 275. Закона о облигационим односима имао право независно од чињенице да ли је неизвршењем уговорне обавезе од стране тужиоца претрпео било какву штету. Утврђено је да је тужиоцу у децембру било познато не само да је пруга на уговореној деоници у технички изузетно лошем стању, због чега је често долазило до исклизнућа вагона, већ и да је од стране управљача Јавном железничком инфраструктуром „Инфраструктура железнице Србије“ пруга затворена

за саобраћај до краја 2021. године, па сагласно закључују да се наведене околности које су настале пре закључења уговора, не могу сматрати вишом силом.

Имајући у виду садржину тражене правне заштите, начин пресуђења и разлоге на којима су засноване побијане одлуке нижестепених судова, Врховни суд налази да у конкретном случају нису испуњени законски услови које прописује одредба члана 404. став 1. Закона о парничном поступку. Указивање на погрешну примену материјалног права није поткрепљено додатним условом за одлучивање о ревизији као изузетно дозвољеној, а који се тичу неуједначене судске праксе у истоветној чињеничноправној ситуацији, потребе за разматрањем правних питања од општег интереса, или правних питања у интересу равноправности грађана, нити је потребно ново тумачење примењених материјалноправних одредби Закона о облигационим односима.

Посебна ревизија је изузетно ванредно правно средство, чији циљ није да се преиспитују правноснажне пресуде сходно појединостима конкретног случаја, већ да се кроз конкретни случај реши питање од посебног (ширег) интереса, а које се може подвести под један од основа из 404. став 1. Закона о парничном поступку. Наведено у овом поступку није случај. Наводима ревидента указује се неправилну оцену доказа и на погрешно и непотпуно утврђено чињенично стање, а такви ревизијски наводи нису правно релевантан основ за изјављивање посебне ревизије из члана 404. став 1. Закона о парничном поступку.

На основу члана 404. став 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11... 10/23), одлучено је као у ставу првом изреке.

Врховни суд је испитао дозвољеност изјављене ревизије применом одредбе члана 410. став 2. тачка 5. Закона о парничном поступку и нашао да ревизија тужиоца није дозвољена.

Тужилац је против туженог поднео тужбу 16.04.2021. године. Вредност предмета спора је 1.230.900,00 динара.

Одредбом члана 487. став 1. Закона о парничном поступку, прописано је да у поступку у привредним споровима, спорови мале вредности су спорови у којима се тужбени захтев односи на потраживање у новцу које не прелази динарску противвредност од 30.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе. Према одредби става 3. истог члана, као спорови мале вредности сматрају се и спорови у којим предмет тужбеног захтева није новчани износ, а вредност предмета спора који је тужилац навео у тужби не прелази наведени износ. Одредбом члана 479. став 6. истог закона прописано је да у споровима мале вредности против одлуке другостепеног суда није дозвољена ревизија.

У конкретном случају ради се о привредном спору мале вредности из одредбе члана 487. Закона о парничном поступку, јер вредност предмета спора не прелази динарску противвредност износа од 30.000 евра по средњем курсу Народне банке Србије на дан подношења тужбе, па се закључује да изјављена ревизија сходно одредби члана 479. став 6. Закона о парничном поступку није дозвољена.

Из наведених разлога је на основу одредбе члана 413. Закона о парничном поступку одлучено као ставу другом изреке.

**Председник већа – судија
Бранко Станић, с.р.**

**За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић**